

EEN ZOMER LANG FRIS, ZONDER SUIKER

Een dossier van het Brusselse Observatorium van de Duurzame Consumptie - BODC

Het Brusselse Observatorium van de Duurzame Consumptie is een partnerschap tussen

Stichting van openbaar nut

LEEFMILIEU BRUSSEL - BIM

Met de steun van de minister van Leefmilieu en Energie van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest

Die cijfers tonen duidelijk dat de glazen flessen in vergelijking met de PET-flessen snel terrein verliezen bij de consumenten. Voor de PET-flessen stellen we een overschakeling vast van flessen van 1,5 liter naar flessen van 2 liter, waarvan het aantal eenheden verdubbeld is op 5 jaar tijd. Voor de kleinere formaten van PET-flessen blijkt ook dat hun aantal in de voorbije 5 jaar verdubbeld is.

Vanuit milieuoogpunt zijn aan die verschillende verpakkingen tal van studies gewijd zonder dat een eenstemmige conclusie ten gunste van het ene of het andere van deze materialen bereikt werd. De design en de optimalisering van de afmetingen van de verpakkingen beïnvloeden ook hun milieubalans. Dat is het geval wanneer een wijziging van de vorm of van een afmeting leidt tot de toename van het aantal flessen dat vervoerd en opgeslagen kan worden in een zelfde volume.

De voorbije jaren werden vooral inspanningen geleverd op het vlak van het verminderen van het gewicht van de verpakking en dus van de hoeveelheid afvalstoffen. De glazen fles van 20 cl van Coca-Cola weegt bijvoorbeeld 75 g minder dan een oud model van 380 gram.³¹ We zien een gelijkaardige evolutie in de sector van het plastic en de blikjes. Het lichter maken gebeurt ook door het aanwenden van lichtere materialen, bijvoorbeeld door het overschakelen van glas op plastic. Een andere tendens is de integratie van gerecycleerde materialen. 25% van de plastic Coca-Colaflessen bevatten gerecycleerd plastic. Ondanks deze inspanningen blijven de hoeveelheden afvalstoffen groot.

Voor 2006 bijvoorbeeld schat Fost Plus dat 786.000 ton verpakkingen in België op de markt werden gebracht, waarvan 44,9% ofwel 352.914 ton drankverpakkingen zijn. Een heel groot deel van deze verpakkingen wordt ingezameld en effectief gerecycleerd. Toch is het recyclagepercentage beter voor glas en metaal en minder goed voor de PET-flessen en de drankkartons.

	2002		2003		2004		2005		2006	
	Markt leden (ton)	% recyclage	Markt leden (ton)	% recyclage	Markt leden (ton)	% recyclage	Markt leden (ton)	% recyclage	Markt leden (ton)	% recyclage
Papier-karton	154.977	113.9	157.031	113.7	157.816	119.9	164.175	117.2	158.206	124.9
Papier-karton					137.609	127.1	144.160	123.5	137.812	133.4
Drankkartons					20.207	71.0	20.015	72.0	20.394	67.6
Glas	310.848	94.7	309.595	99.8	293.085	107.0	292.530	108.8	296.583	106.8
Plastics	157.424	28.5	165.472	30.0	171.080	29.3	175.082	31.7	179.257	34.1
Flessen en flacons					78.431	64.0	77.567	66.2	81.119	69.9
Metalen	91.923	96.5	92.302	98.9	89.620	96.7	85.816	97.0	85.757	98.2
Andere	3.699	0	2.997	0	3.285		3.881	0.6	3.543	0.5

Tabel 11: percentage recyclage per type verpakking

Een bezoek aan winkels heeft het mogelijk gemaakt om de kenmerken te vergelijken van de verpakkingen die voor de gesuikerde dranken gebruikt worden. Voor elke drank hebben we het materiaal opgetekend, het afval van de verpakking en de dop gewogen en die gegevens in verhouding tot de prijs gesteld.

³¹ Milieurapport 2005, The Coca-Cola Company

Uit de gegevens die we in de warenhuizen optekenden, blijkt duidelijk een verband tussen het volume product, de hoeveelheid verpakking en de consumptieprijs. Als algemene regel nemen de prijs en de hoeveelheid afval af naarmate het volume van de verkoopenheid toeneemt.

Een glas Coca-Cola (25 cl) kost 0,19 cent en brengt 5,2 g verpakkingsafval voort wanneer de cola uit een PET-fles van 2 liter komt; het kost 0,61 cent (of driemaal meer) en brengt 28 g (ofwel vijfmaal meer) afval voort wanneer de cola uit een PET-fles van 0,25 liter komt.

Op dezelfde manier kost een glas Oasis (25 cl) 0,25 cent en brengt het 8,5 g verpakkingsafval voort wanneer de limonade uit een PET-fles van 2 liter komt; het kost 58 cent (tweemaal meer) en brengt 36 g (of viermaal meer) afval voort wanneer de limonade uit een pocketfles van 25 cl komt.

Er is een zelfde verschil met de glazen flessen. De glazen verpakking is altijd zwaarder dan die van plastic, maar wanneer de glazen fles hergebruikt wordt, wordt dat verschil kleiner. Glas is ook een materiaal dat in ruimere mate gerecycleerd wordt.

Ongeacht of de verpakking van glas, plastic of metaal is, ligt de prijs per verbruikseenheid voor de kleine verpakkingen altijd hoger dan voor de grotere verpakkingen.

5.5. TOTALE IMPACT

De voorgaande paragrafen tonen duidelijk aan dat de consumptie en de productie van limonade aan de basis liggen van de uitstoot van grote hoeveelheden broeikasgassen en van de productie van afval. Over bepaalde producenten en bepaalde stappen in de productieketen is er echter weinig informatie te verkrijgen. Hierdoor is het moeilijk om de totale impact te berekenen. Een Europees onderzoeksteam heeft de impact van 282 verschillende verbruiksgoederen geanalyseerd.³³ Voor elke productgroep hebben de onderzoekers de impact geëvalueerd voor de volgende 8 aspecten: uitputting van grondstoffen, broeikas-effect, aantasting van de ozonlaag, menselijke toxiciteit, ecotoxiciteit, fotochemische oxidatie, verzuring en eutrofiëring. Die impact werd berekend op basis van een "levenscyclusanalyse". De relatieve invloeden voor elke productcategorie zijn uitgedrukt in verhouding tot de globale impact van de 282 producten samen. De resultaten voor de limonades en andere frisdranken worden weergegeven in de onderstaande tabel. De fruitsappen werden in een andere categorie opgenomen.

Impact	Deel van de totale impact	Plaats in de klassering van 1 tot 282
Uitputting van de hulpbronnen	0.79%	22
Broeikas-effect	0.91%	24
Aantasting van de ozonlaag	1.16%	20
Menselijke toxiciteit	1.07%	19
Ecotoxiciteit	1.04%	21
Fotochemische oxidatie	1.16%	16
Verzuring	0.95%	24
Eutrofiëring	0.81%	25

Tabel 12: milieu-impact van de limonades en cola's

Uit deze studie blijkt dat de milieu-impact van de limonades aanzienlijk is aangezien ze ongeveer 1% van de totale impact van de verbruiksgoederen veroorzaken. Die vaststelling wordt nog eens bevestigd door de plaats die de limonades innemen in de klassering volgens de milieu-impact.

³³ European Commission, 2006, Environmental impact of products. <http://ec.europa.eu/environment/ipp/identifying.htm>

